

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/94/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820201917
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8820201917.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: D. T., F.. XX. XX. XXXX, Q. T. U. XXX, XXX XX U., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.913,35 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takt

rozhodol:

Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1913,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1913,35 eur od 19.9.2020 do zaplataenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. 8660446 zo dňa 11.9.2008 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13.- o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 29.7.2020 domáhal rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 1913,35 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1913,35 eur, od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému, do zaplataenia sumy 1 913,35 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej sa domáhal určenia, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8660446, zo dňa 11.9.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvou podmienkou. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že so žalovaným žalobca uzatvoril spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o úvere č. 8660446, zo dňa 11.9.2008 (ďalej len zmluva). Predmetom zmluvy bol úver vo výške 24 000,- Sk (796,65 eura) s príslušným poplatkom 20 520,- Sk (681,14 eura). Celkovú sumu 44 520,- Sk (1 474,79 eura) mal zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 3 710,- Sk (123,15 eur). Doposiaľ na predmetný úver zaplatil 3 163,36 eur. Poplatok vo výške 681,14 eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Žalovaný neposkytol reálne plnenie za takéto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou, na jednej strane a

absenciou, zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojím obsahom. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše, nie je ničím odôvodnené, prečo poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Nie je jasné, z akých dôvodov žiada žalovaný vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému požičiava menej. Ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku, ak sa bude vychádzať z významu pojmu administratíva, podľa slovníka slovenského jazyka, ako správa, riadenie, vybavovanie vecí podniku a pod. Čo sa týka predmetného poplatku, žalobca poukázal na rozsudok OS Prešov sp. zn. 11C/42/2012, z 13.9.2013, ktorým súd rozhodol o tom, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS Prešov sp. zn. 5Co/219/2013, z 21.8.2014. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len ZoSÚ). Zmluva o úvere č. 8660446 z 11.9.2008 neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. d/, g/, h/, i/, j/ a k/ ZoSÚ. Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca poukázal tiež na § 451 ods. 1, 2 OZ. Nakoľko sa žalobcovi nezachovali potvrdenia o úhradách, bezdôvodné obohatenie žalujem len vo výške rozdielu medzi vykonanými zrážkami za obdobie od 04/2012 - 05/2020, t.j. 2 710,- eur a výškou úveru 796,65 eur, teda vo výške 1.913,35 eura. O skutočnosti, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, sa dozvedel od združenia na ochranu občana spotrebiteľa, o čom predložil prehlásenie zo dňa 13.7.2020.

2. Žalovaný k žalobe uviedol, že žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Zmluvou o úvere č. 8660446 z 11.9.2008, Výpisom zmluvy č. 8660446 z klientskej zóny, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/4/2012 z 13.9.2013, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/219/2013 z 21.8.2014, Potvrdením o zrážkach zo mzdy z 22.6.2020 zamestnávateľa žalobcu, Prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 13.7.2020, písomným podaním žalovaného z 5.10.2020 a písomným podaním žalovaného doručeným súdu 9.12.2020 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Dňa 11.9.2008 strany sporu uzavreli zmluvu o úvere pod č. 8660446. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísal žalobca ako dlžník dňa 11.9.2008. Na základe zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi úver vo výške 796,65 eur. V zmluve bolo dojednané, že veriteľ sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi úver v sume 796,65 eur a žalobca sa zaviazal túto sumu vrátiť zvýšenú o poplatok v sume 681,14 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1477,79 eur, a to v 12 mesačných splátkach po 123,15 eur počnúc dňom 20.10.2008.

5. Podľa výpisu z Klientskej zóny z 25.6.2020 pre úver č. 8660446 je zrejmé, že zmluva bola uzavretá dňa 11.9.2008, je uhradená, výška úveru bola 796,65 eur, celková dlžná suma 2678,05 eur, splatené bolo 3163,36 eur.

6. Podľa Potvrdení o zrážkach zo mzdy vystaveného spoločnosťou Lykotex Slovakia s.r.o. dňa 22.6.2020, v období od 4/2012 do 5/2020 spoločnosť ako zamestnávateľ žalobcu vykonala zrážky z jeho mzdy v sume 2710,- eur k číslu EX 12659/09.

7. Podľa Prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 13.7.2020 sa na združenie obrátil žalobca so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úverom, ktorý mu poskytol žalovaný. Dňa 19.6.2020 predložil združeniu zmluvu o úvere č. 8660446 z 11.9.2008. Po posúdení zmluvy ho informovali že podľa ich názoru je zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou. Informovali ho, že ak veriteľ mu poskytol úver 795,65 eur a uhradil sumu 3163,36 eur, čiže vyššiu sumu ako mu bola poskytnutá, došlo k

bezodôvodnému obohateniu na strane žalovaného v sume 2366,71 eur. Združenie mu odporučilo obrátiť sa na advokáta, ktorý posúdi právnu stránku veci.

8. Podľa žalobcom predložených rozsudkov Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/4/2012 z 13.9.2013 a Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/219/2013 z 21.8.2014, v uvedenom prípade sa jednalo o obdobnú vec žalovaného, pričom súd určil, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi je neplatná a zároveň určil, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve medzi účastníkmi konania o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

9. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 5.10.2020 uviedol, že posudzovanie žalobcu ako spotrebiteľa výslovne odmieta. Žalobcovi bol poskytnutý úver na účel povolania. Žalobca v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel (ďalej len „zmluva o úvere“). Poukázal na § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel povinný poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Žalovaný v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení žalobcu, že ide o úver poskytnutý na výkon podnikania. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojim osobitným podpisom v zmluve o úvere. Skutočnosť, na čo konkrétne bol povinným následne poskytnutý úver aj využity, oprávnený neskúma, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Povinný ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Oprávnený preto z titulu platnej legislatívnej úpravy nie je toho názoru, že musí vedieť či povinný (dlžník) v praxi naozaj použil finančné prostriedky na rovnaký účel ako deklaroval v zmluve o úvere. Taktiež Zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Zákonodarca v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Rovnaký právny názor zaujal napríklad Okresný súd v Trebišove v uznesení zo dňa 25.11.2010, sp. zn. 6Er/699/2009-113. V prípade postavenia oprávneného/žalovaného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinným vstupoval. Argumentácia oprávneného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovoliavať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG publikovaný o.i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá vieru je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04 publikovaný o.i. v Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1 - 487. Praha, Linde 2008, s. 324; Selucká, M. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. 1. vydání. Praha : C. H. Beck 2008, s. 54). Podľa Rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 9Co/343/2013 „Nedostatok vážnosti prejavu vôle je daný tým, že sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje a ak by aj existovala, tak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria predovšetkým úkony urobené pri hre, zo žartu a podobne. Dôkazné bremeno, pokiaľ ide o nedostatok vážnosti prejavu vôle, zaťažuje toho, kto konal bez tohto predpokladu platnosti právneho úkonu.“ Žalobca svoju vôľu uzavrieť každú jednotlivú potvrdil svojim podpisom na Zmluvách. Skutočnosť, že Žalobca dodatočne usúdil, že Zmluvy sú pre neho subjektívne nevýhodné ešte nezakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu a nemožno ju kvalifikovať ako nedostatok vážnosti vôle. Žalovaný má za to, že v uzavretie Zmlúv nemalo v žiadnom prípade za následok nezákonné postihnutie jeho majetku a vlastníctva. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Niet pochyb o tom, že žalovaný je priemerným spotrebiteľom. Súdny dvor Európskej únie zdefinoval priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov“ (z Rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998, sp. zn.: Gut Springenheide GmbH, Rudolf Tusky v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry Súdného dvora Európskej únie bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva Európskej únie, konkrétne do Smernice

Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde v bode 18. preambuly je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov“. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalovaného, ktorý bol pri uzavieraní Zmluvy dobre informovaný avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti Zmluvy. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Žalobca poukazuje aj na Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 12.01.2006, sp. zn.: C-361/04, vo veci Claude Ruiz - Picasso a ďalší v. OHIM, podľa ktorého „priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie.“ Rozsudok Súdneho dvora „Freiburger Kommunalbauten“ (C-237/02), 1. apríla 2004: „Vnútroštátnemu súdu príslúcha určiť, či ...zmluvná podmienka... spĺňa požiadavky na to, aby mohla byť považovaná za nekalú v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.“ V zmysle predmetného rozhodnutia a právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa súd je oprávnený ex offo skúmať či spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné podmienky a v takom prípade ju vyhlásiť za neplatnú. Postup súdu, ktorým určil že Zmluva je neplatná ako celok by bol v rozpore s právnymi predpismi, pretože týmto postupom by inak došlo k porušeniu základného princípu záväzkového práva a to princípu pacta sunt servanda. Zákon č. 129/2010 Z. z. považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11 (1). Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, na ktoré napokon ani priamo žalovaný nepoukázal nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. V Zmluve na prednej strane je uvedené nasledovné: „Veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 796,65 eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 681,14 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1.477,79 eur v 12 mesačných splátkach po 132,15 Eur počnúc dňom 20.10.2008 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru.“ Z uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Každá vyššie uvedená splátka je prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. V tomto prípade klient nezaplatil ani len istinu poskytnutého úveru. Zákon si vyžaduje obligatórne uvedenie úrokov a iných poplatkov. Nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky. Navyše veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania, a to v prospech dlžníka. Na základe uvedeného nemožno hovoriť o absencii i výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon č. 129/2010 Z. z. jasne hovorí o bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prípade RPMN, ktorá je uvedená nesprávne alebo absentuje. Nakoľko nebol naplnený ani jeden z uvedených prvkov nemožno považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade ak si požiadava o uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. Na základe uvedeného máme za to, že súd nesprávne posúdil predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch a teda všetky taxatívne náležitosti uvedené v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorých absencia má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru sa v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nenapĺňajú. Žalovaný si splnil všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný poukázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a§ 1a ods. 1, § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995. Nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Žalovaný je toho názoru, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. V prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Žalovaný uviedol, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „neznalosť práva neospravedlňuje“. Znalosť práva sa nevyvrátiťne

predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Vedomosť o tom, že zmluva o úvere neobsahuje údaje v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné viazať k okamihu podpisu zmluvy o úvere. Podpis subjektu predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa i prejav znalosti obsahu. K tretiemu bodu Krajský súd v Trenčíne uvádza toľko, že tým, že dlžník uhradza jednotlivé splátky úveru v jemu známej výške, je možné úsudok o okamihu zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine vykonať na základe jednoduchého matematického výpočtu. Z uvedeného dôvodu sa dlžník musí dozvedieť o tom, že veriteľovi poukazuje platby nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku ktorou je plnené nad poskytnutú istinu. Neakceptovanie vyššie uvedeného by malo za následok pripustenie porušenia zásady „neznalosť práva neospravedlňuje“ a zároveň pripustiť, že podpis písomnej zmluvy o úvere neznamená znalosť jej obsahu a pripustiť tiež i to, že subjekt vykonávajúci úhradu platby nevie, čo platí. Ohľadne otázky znalosti práva v zásade nemožno, túto znalosť, podrobiť skúmaniu z hľadiska skutočnej vedomosti, ale vždy je odpovedaná nevyvrátiteľnou právnou domnienkou, že znalosť práva je u každého daná. Pokiaľ sa s uvedeným princípom spojí i vyššie uvedená jednoznačnosť znalosti o obsahu zmluvy o úvere preukázaná jej podpisom a jednoznačnosť znalosti o vlastnom konaní, v tomto prípade o úhrade platby, nemožno prijať iný záver, ako ten, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Tento právny názor si súd osvojil i v prípade rozhodnutí sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016 ako aj sp. zn. 17Co/315/2017 zo dňa 06.09.2017. Krajský súd v Trenčíne sa v zmysle svojho odôvodnenia nestotožňuje s rozhodnutiami súdov, ktoré sú založené na vzniku vedomosti o bezdôvodnom obohatení v okamihu porady žalobcu so svojim právnym zástupcom (advokátom). Úmyselnému bezdôvodnému obohateniu Žalovaný uvádza, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Je potrebné zároveň poukázať na fakt, že nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán. Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí dohodnuté úroky. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť, avšak, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

10. V podaní z 9.12.2020 žalovaný uviedol, že sa pridržiava svojich predošlých podaní.

11. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že zotrváva na podanej žalobe v celom rozsahu, žiada vydať bezdôvodné obohatenie vo výške rozdielu medzi celkovo zaplatenými prostriedkami zo strany žalobcu a istinou poskytnutého úveru a to na základe absencie povinných náležitostí zmluvy, na základe ktorej bol tento úver poskytnutý a z toho vyplývajúcej bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Poukázal na potvrdenie o zrážkach zo mzdy, podľa ktorého bolo za obdobie od apríla 2012 do mája 2020 zrážaných celkovo 2710 eur zo mzdy žalobcu. Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, táto bola rozhodovacou praxou viackrát určená za neprijateľnú. Právne úvahy žalovaného nie sú relevantné a nemožno ich aplikovať na tento spotrebiteľský právny vzťah.

12. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. V ustanovení § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

14. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

19. Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

20. V zmysle § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

21. Podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e) celkový výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h)ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

i)výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

j)ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k)priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,

l)veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

m)výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,

n)oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

o)upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

p)práva spotrebiteľa podľa § 7,

q)spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

r)informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

22. Ako vyplýva z § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

23. V zmysle § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

24. Podľa § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

25. Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

26. V zmysle ust. § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

27. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho

dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

28. Ako vyplýva z § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

29. V zmysle § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

30. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

31. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že by na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

26. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že medzi stranami sporu vznikol právny vzťah na základe uzavretej zmluvy o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou.

27. K námietke žalovaného, že žalobca uzatvoril zmluvu pre účely výkonu povolania, súd udáva, že táto je nedôvodná.

28. V súlade s § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd zohľadňuje aj ustálenú rozhodovaciu prax súdov a poukazuje na vyššie cit. ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a najmä na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

29. Súd preto pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil sa k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura

scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

32. Pri pochybnostiach o obsahu zmluvy je preto potrebné uprednostniť výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím v danom prípade súd dospel k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda žalovaného.

33. V súvislosti s uvedeným súd poukazuje na obdobný názor vyslovený už aj staršou judikatúrou, napríklad v uznesení Krajského súdu Trnava z 23. 2. 2010, sp. zn. 10CoE/5/2010-46, podľa záverov ktorého: „Aj za použitia všeobecného interpretačného ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv je totiž namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba podľa názoru odvolacieho súdu dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže veriteľa.“

34. Pri posudzovaní, či medzi stranami sporu išlo o spotrebiteľský vzťah, vzhľadom na to, že v zmluve o úvere bolo uvedené, že úver bol poskytnutý na účel zamestnania, súd vychádzal tiež z názoru vyjadreného v uznesení Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3CoE 78/2010 zo dňa zo dňa 8. 12. 2010: „Výkladom úpravy v Občianskom zákonníku citovanej vyššie je potrebné dospieť k záveru, že tzn. nespotebiteľom je len tá osoba, ktorá do postavenia odberateľa (konzumenta tovaru či služieb) vstupuje konaním v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (rozumej v rámci vlastnej zárobkovej činnosti slúžiacej rovnako ako u dodávateľa dosiahnutiu zisku a nielen uspokojovaniu osobných potrieb odberateľa či príslušníkov jeho domácnosti). Ak takto ustanoveným rámcom a nevybočením z neho sú zásadne len medze ustanovenia živnostenským alebo iným jemu na roveň postaveným oprávnením (opačný názor by okrem tolerovania názoru neoprávnenosti podnikania viedol i k zotretiu hranice určenej na rozlišovanie medzi spotrebiteľskými a inými zmluvami, resp. vzťahmi), nemôžu byť pochybnosti o tom, že dopad ochrany podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách musí byť oproti ZoSÚ širší. V prípade definícií v Občianskom zákonníku odpadá celkom význam diskusie o tom, či prípadné plnenie zo zmluvy bolo poskytnuté na výkon zamestnania. U činností vykonávaných ako zamestnanie (s príjmami so závislej činnosti- vypomáhajúci tu terminológiou finančného práva) je totiž pojmovo vylúčený, aby tieto mohli byť obchodnými či inými obdobnými podnikateľskými činnosťami s tak vymedzeným predmetom, ako to má na mysli úprava majúca sa tu použiť, a to sa sprostredkovane vzťahuje aj na osoby vykonávajúce takého činnosti (zamestnanec pri výkone zamestnania z podstaty veci nemôže byť obchodníkom alebo podnikateľom). Pri záujme na systematickom výklade noriem tzn. spotrebiteľského práva podobne a jasne možno zdefinovať i vzťah pojmov podnikanie (§ 3 ods. 2 ZoSÚ) a obchodná alebo iná podnikateľská činnosť (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka), a to tak, že je medzi nimi fakticky znamienko rovnosti, čo zároveň znamená, že v tomto prípade ide aj o faktické prekrytie oboch definícií. Veriteľa úveru nemožno zbaviť povinnosti urobiť zadosť aj ustanoveniam zákona o spotrebiteľskom úvere o tom, že v zmluve o úvere neuvedie účel, za ktorý sa úver poskytuje a že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný, a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodným zákonníku), teda veriteľa. Potom niet rozumného dôvodu, pre ktorý by sa takého závery nemali primerane uplatniť aj u zmlúv nespádajúcich pod úpravu spotrebiteľských úverov, avšak definovateľných ako spotrebiteľské a potreby rešpektovania takýmito zmluvami noriem tzn. spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle. Pretože však takéto právo, najmä úprava spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, pracuje s čiastočne odlišnou terminológiou, skoršie závery je zrejme žiaduce doplniť (a to i s prihliadnutím k možnému výskytu zaistenia skutočného účelu uzavretia zmlúv, ich subjektov či pohnútok takých subjektov inými nasvedčujúcimi nespotebiteľskému charakteru vzťahu) tak, že i v prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ a že existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľských charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.“

35. Zmluva o úvere z 11.9.2008 je formulárovou zmluvou, kde údaj o tom, že sa jedná o úver na účely povolania bol uvedený drobným písmom, vyznačoval sa zaškrtnutím políčka. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

36. V súvislosti s vyznačením účelu poskytnutia úveru v jednotlivých zmluvných formulároch súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu Prešov z 26. mája 2011, sp. zn. 6Co 84/2011 podľa ktorého, konanie, ktorým sa presviedča, navádza alebo inak pôsobí na spotrebiteľa, s cieľom dosiahnuť, aby sa ako účel úveru vyznačil účel na zamestnanie, povolanie alebo podnikanie, teda aby sa vyznačoval ako účel úveru, účel, ktorý nie je pravdivý, je v rozpore so smernicou č. 2005/2009 ES z 11. 5. 2005 o nekalých obchodných praktikách voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, pretože takéto konanie možno zaradiť pod nekalú praktiku a zároveň môže napĺňať atribúty agresívnej obchodnej praktiky, čo znamená, že ak sa podstatne zhoršuje sloboda výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa, každá nekalá praktika sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi.

37. Vyššie uvedené svedčí v neprospech žalovaného, ktorý už v minulosti zneužil zistenia v rámci preverovania bonity spotrebiteľa a v prípade, že tento bol živnostníkom, vyznačil do formulárovej zmluvy použitie prostriedkov úveru na účely podnikania, napriek tomu, že uvedené nezodpovedalo skutočnosti. V tomto smere súd dáva do pozornosti uznesenie Okresného súdu Prešov vo veci sp.zn. 17C 45/2011 o povinnosti žalovaného zdržať sa nekalej obchodnej praktiky pri vnucovaní účelu úveru záujemcom o úver.

38. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/119/2017 z 05. 06. 2018: „Naviac, ide o pomerne závažné porušenie aj tých predpisov, ktoré chránia spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami. 29. Samotná formulácia dotknutej klauzuly indikuje zrejmu štandardnú povahu tohto zmluvného ustanovenia. Pochybnosti o tom, či predsa len nejde o spotrebiteľskú zmluvu, vyplynuli z vecí, v rámci ktorých spotrebiteľia signalizovali, že sa v núdzi podrobujú neprímeraným tlakom obchodných zástupcov, aby sa vyznačil účel úveru na podnikanie bez ďalšieho len preto, že spotrebiteľ je držiteľom živnostenského listu.“

39. Iba samotným vyznačením úveru na účely povolania, nie je na preukázanie tvrdenia, že úver bol poskytnutý na tieto účely, postačujúce. Ak žalovaný v konaní namietal posúdený vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľský, mal existujúcu pochybnosť odstrániť preukázaním tvrdenej okolnosti, a to spôsobom, nevzbudzujúcim dôvodnú pochybnosť o tom, že zmluva má nespotebiteľský charakter. Bezpečným preukázaním za vyššie opísaných okolností nemôže byť len uvedenie účelu, na ktorý sa úver poskytuje, a to drobným písmom. Zo žiadnych ďalších skutočností v zmluve uvedených ani daný účel nevyplýva, pričom sa ani v zmluve vôbec neuvádza povolenie, či zamestnanie žalobcu.

40. Na základe uvedeného je potrebné prezumovať, že žalobca pri uzatváraní zmluvy bol v pozícii fyzickej osoby, ktorá potrebovala finančné prostriedky na osobné účely a nie na výkon povolania. Zo samotnej zmluvy, teda údajov v nej sa nachádzajúcich nevyplýva, že by úver mal byť poskytnutý na výkon povolania žalobcu. V zmluve je iba predtlačný údaj, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania. Uvedené prehlásenie je súčasťou predtlačnej formulárovej zmluvy. V prípade pochybnosti, či ide o spotrebiteľskú zmluvu má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, v danom prípade žalovaný. Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne a spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečné preukázanie nemôže sa udiť iba formulárovým prehlásením - predtlačou, že prostriedky použije na účel povolania. Tu chýba odpoveď na otázku aký konkrétny súvis s údajným povolaním dlžníka uzavretie príslušnej zmluvy má. Preto s poukazom na interpretačné ust. § 54

Občianskeho zákonníka správne súd v pochybnostiach o obsahu zmluvy použil výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, pričom je irelevantná právna forma zmluvy (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3CoSr/1/2018 z 07. 06. 2018).

41. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

42. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

43. Ako vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

44. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

45. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 11.9.2008 strany sporu uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi úver vo výške 796,65 eur. V zmluve bolo dojednané, že veriteľ sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi úver v sume 796,65 eur a žalobca sa zaviazal túto sumu vrátiť zvýšenú o poplatok v sume 681,14 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1477,79 eur, a to v 12 mesačných splátkach po 123,15 eur počnúc dňom 20.10.2008.

46. Súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru bola v bode 19. dohoda o rozhodnom práve v zmysle §262 ods. 1 Obchodného zákonníka.

47. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

48. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

49. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

50. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

51. Zákom č. 102/2014 Z.z. bolo znenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka doplnené o tretiu vetu v znení: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ Teda bolo uzákonené, že v prípade spotrebiteľských zmlúv sa aplikujú vždy na daný právny vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka.

52. Súd poukazuje na skutočnosť, že aplikácia §52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nie je vylúčená ani na právne vzťahy, ktoré boli založené pred účinnosť vyššie uvedenej novely Občianskeho zákonníka. „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014).

53. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a napriek tomu, že vo všeobecných obchodných podmienkach strany sporu si mali dojednať, že v zmysle §262 ods. 1 Obchodného zákonníka, sa právny vzťah riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, súd je toho názoru, že na daný právny vzťah je potrebné prioritne uplatňovať ustanovenia Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami Obchodného zákonníka, jedná sa o výhodnejšiu právnu úpravu vo vzťahu k spotrebiteľovi oproti ustanoveniam Obchodného zákonníka.

54. Navyiac je potrebné dodať, že v danom prípade je v závere zmluvy drobným písmom uvedená netransparentná inkorporačná doložka v znení „dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí ... so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať“. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

55. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam (v tejto súvislosti porovnaj, čo bolo uvedené k drobnému písmu vyššie v súvislosti s nálezom I. ÚS 342/09 (ČR)). V spojení s rozsiahlymi podmienkami písanými takmer nečitateľným drobným písmom, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

56. Neprijateľná inkorporačná doložka (uvedená drobným písmom v závere zmluvy) v danom prípade nemohla privodiť viazanosť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Z uvedeného dôvodu nemohlo byť ani platné dojednanie uvedené v bode 19. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru týkajúce sa dojednania režimu obchodnoprávneho vzťahu v zmysle §262 ods. 1 Obchodného zákonníka.

57. Uzatvorená úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, súd zistil, že v zmluve absentujú obligatórne náležitosti podľa §4 ods. 2 písm. d), g), h), i), j) a písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpisu zmluvy.

58. Pri riadení sa zhora citovanými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve zo dňa 11.9.2008 nezodpovedali požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v rámci ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak totiž zmluva o

spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§4 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch), takéto náležitosti sú obligatónnymi, a v prípade absencie uvedených náležitostí, je potrebné považovať poskytnutý úver za úver bezúročný a bez poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Spotrebiteľ by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

59. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj aj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

60. Pokiaľ ide o názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, tento nie je možné na daný právny vzťah aplikovať na právne vzťahy vzniknuté podľa zákona č. 258/2001 Z.z. (v danom prípade bola zmluva uzavretá 11.9.2008).

61. K otázke bezúročnosti v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Bírová (C-42/15) treba brať do úvahy a priori temporálne súvislosti a otázku času vzniku spornej zmluvy, ktorá dopadá na obdobie účinnosti prvej smernice o spotrebiteľských úveroch (smernica Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986), ktorá nevyžadovala plnú harmonizáciu. Úvahy Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 sú preto na uvedenú vec neaplikovateľné. Neaplikovateľná je tak aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá sa odvíja práve od rozhodnutia vo veci C-42/15. V danej súvislosti súd poukazuje rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/192/2016 z 31. 10. 2017.

62. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.9.2008 neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a z dôvodu absencie týchto údajov v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere podpísanej oboma účastníkmi zmluvného vzťahu, tak ako to vyžaduje ust. § 4 ods. 2 písm. i) zák. o spotrebiteľských úveroch, preto je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

63. Posudzovaná zmluva uzavretá žalobcom a žalovaným tiež neobsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru (§4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch). Jednou z obligatónnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o konečnej splatnosti úveru. Pokiaľ je súčasťou dojednanie, že dlžník je povinný splácať úver do okamihu úplného uhradenia čerpaného úveru vrátane príslušenstva, takéto dojednanie nezodpovedá zákonnej požiadavke. Na základe uvedeného možno konštatovať, že údaj o konečnej splatnosti úveru v zmluve absentuje. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/315/2012

a sp. zn. 16Co/315/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 10Co/129/2012, sp. zn. 17Co/360/2015, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/155/2014 a sp. zn. 17Co/2/2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/286/2014).

64. Zmluva takisto neobsahuje povinnú náležitosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN). Jednou z podmienok podnikania významných pre ochranu spotrebiteľa je aj zákaz klamať spotrebiteľa uvádzaním nepravdivých údajov o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok. Zo zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva aj povinnosť dodávateľa služieb informovať spotrebiteľa o výške RPMN. RPMN reprezentuje náklady, ktoré vzniknú spotrebiteľovi v súvislosti s poskytovaním úveru. V posudzovanej zmluve však takýto údaj úplne absentuje a teda nie je naplnená ani dikcia zákona o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 4 ods. 2 písm. j).

65. Okrem uvedených chýbajúcich náležitostí zmluvy, obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe, údaj o priemernej hodnote RPMN, adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. V zmluve tak v súhrne absentujú údaje podľa §4 ods. 2 písm. d), g), h), i), j), k), zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom v súlade s ustanovením §4 ods. 3 tohto zákona absencia vyššie uvedených údajov nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

66. Žalovanému tak vznikol nárok iba na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré z jeho strany boli žalobcovi reálne poskytnuté a to vo výške 796,65 eur. Nakoľko však žalobca v prospech žalovaného preukázateľne uhradil v predmetnom právnom vzťahu celkovo sumu 2710,- eur, čo vyplýva z predloženého potvrdenia o zrážkach zo mzdy, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu minimálne vo výške 1913,35 eur, ktorý nárok si žalobca žalobou uplatnil. Súd preto vyhovel žalobe žalobcu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia a žalovaného zaviazal na zaplatenie uvedenej sumy.

67. Súd zároveň zaviazal žalovaného v zmysle § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka k zaplateniu zákonného úroku z omeškania vo výške 5,00 % z dlžnej sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému dňa 18.9.2020, t.j. od 19.9.2020 do zaplatenia.

68. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

69. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vložením do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

70. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

71. Z uvedeného je zjavné, že posúdenie otázky okamihu splatnosti pohľadávky žalobcu je potrebné odvodiť od ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka a skutočnosti, kedy sa prejav vôle žalobcu dostal do dispozičnej sféry žalovaného. Za kvalifikovanú výzvu k plneniu v prejednávanej veci je potrebné považovať žalobu. Za výzvu o vydanie bezdôvodného obohatenia súd považuje okamih, kedy sa jednostranný písomný prejav vôle žalobcu stal účinným, nakoľko sa ocitol v dispozičnej sfére žalovaného s možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom.

72. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 19.9.2020 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

73. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

74. Ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby a súčasne určuje dĺžku tejto premlčacej doby v trvaní dvoch rokov. Pre začiatok jej plynutia je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil.

75. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch (Ro NS ČR z 26. 9. 2001, sp. zn. 25 Cdo 1960/1999).

76. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (Ro NS SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011).

77. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z preukázanej, skutočnej, nie teda len predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal; ustanovenie § 107 ods. 1 OZ nemá touto vedomosťou na mysli znalosť právnej kvalifikácie, ale iba skutkových okolností, z ktorých možno vyvodíť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie (Ro NS ČR z 15. 6. 2010, sp. zn. 21 Cdo 3433/2008 a 21 Cdo 3434/2008).

78. V danom prípade bolo preukázané, že najskôr sa dozvedel žalobca, že na jeho úkor došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal až vtedy, keď navštívil Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, kde bol oboznámený s nedostatkami uzavretej zmluvy so žalovaným a tiež, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného a má právo sa domáhať súdnou cestou tohto nároku, teda dňa 19.6.2020. Nie je teda podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Rozhodujúce je vždy to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Z § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Vzhľadom na skutočnosť, že subjektívna premlčacia doba je kategóriu subjektívnou a zo žaloby a jej príloh možno preukázateľne určiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel dňa 19.6.2020 a je na žalovanom, aby preukázal, že sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení už skôr. Aj na výpisoch z klientskej zóny na internetovom portáli žalovaného je zobrazený dátum 25.6.2020, pričom ide o vyobrazenie dátumu priamo z operačného systému počítača, prostredníctvom ktorého boli výpisy zobrazené.

79. V súvislosti s uvedeným súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 430/2018 z 05.12.2018, v ktorom ústavný súd nepochybne podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 22Co/53/2017, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti vo vyššie uvedenom konaní Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016. Odvolací súd v tejto inej veci uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyni v danej veci združením na ochranu spotrebiteľa, a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj ústavný súd, keďže sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

80. Žalobca plnil žalovanému jednotlivé sumy v dobrej viere že mu hradí nároky, ktoré si žalovaný nárokoval v zmysle zmluvných dojednaní, navyiac prostredníctvom inštitútu zrážok zo mzdy žalobcu,

teda dôvodnosť žalovaným uplatnených nárokov na základe zmluvy nebola pred plnením zo strany žalobcu preskúmaná súdom. Neznalosť žalobcu ako spotrebiteľa v čase plnenia, že plnil to čo nemal, nemôže byť posudzovaná v jeho neprospech. Aj zákonná formulácia plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je koncipovaná tak, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť až odo dňa keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Pri samotných úhradách spotrebiteľ plní titulom uzatvorenej zmluvy a vzhľadom na obvyklé právne vedomie vôbec si nie je vedomý toho, že prijatím jeho platieb dochádza na strane dodávateľa k vzniku bezdôvodného obohatenia. Samozrejme nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nemôže byť uplatňovaný v neurčitom časovom intervale a práve danému účelu zodpovedná zákonná úprava stanovujúca objektívnu premlčaciu dobu.

81. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, súd poukazuje na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/138/2016 zo dňa 03. 11. 2016 z ktorého je zrejmé, že „je nepochybné, že ide o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, nakoľko žalovaný je nebankovým subjektom pôsobiacim na finančnom trhu na Slovensku, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie RPMN do zmluvy o predmetnom spotrebiteľskom úvere je nepochybne úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne. Je nesporné, že spoločnosť HOME CREDIT, a. s. zneužíva svoje právo ako veriteľ, viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych stupňov porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Preto v obdobných spotrebiteľských veciach je potrebné vychádzať zo všeobecnej 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty, kde úmysly žalovaného obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, kde táto spoločnosť žalovaného má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok.“

82. V prejednávanej príhode je potrebné aplikovať objektívnu 10-ročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko vyššie konštatované nedostatky posudzovaných formulárových zmlúv sú nepochybne úmyselným porušením zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj Občianskeho zákonníka.

83. Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt dlhodobu poskytovanie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Preto ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch tým, že ním predložená úverová zmluva nemá zákonom stanovené náležitosti, toto jeho konanie sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Súd poukazuje na obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutiach odvolacích súdov (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad Krajského súdu v Prešove sp. zn.1Co/293/2014,2Co/9/2012,3Co/89/2011,5Co/134/2012,7Co/84/2011, 12Co/16,17,18/2016, 17Co/50/2015, 18Co/282/2015, 20Co/295/2016, 21Co/72/2014, rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 9Co/648/2013).

84. V danom prípade tak došlo k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, v dôsledku čoho sa inak trojročná objektívna premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). V čase uzatvorenia zmluvy (11.9.2008) so žalobcom už sedem rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný napriek tomu v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, a to minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/23/2020 z 25. 08. 2020).

85. Súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) z 9. júla 2020 (návrhy na začatie prejudiciálneho konania, podané Tribunalul Specializat Mureș - Rumunsko)- SC Raiffeisen Bank SA/ JB (C-698/18), BRD Groupe Société Générale SA/KC (C-699/18) podľa ktorého „Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej

medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremiľčuje, a zároveň uplatňuje premiľčiaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity). Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdному výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premiľčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.“

86. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v zrážkach zo mzdy vykonaných žalobcovi od mesiaca apríl 2012 do mája 2020, pričom žaloba bola na súde podaná dňa 29.7.2020. Pre začiatok plynutia objektívnej premiľčacej doby bol tak rozhodujúci okamih, kedy žalovaný prijal od žalobcu plnenie prevyšujúce sumu skutočne čerpaného úveru. Nárok žalobcu z uvedenej zmluvy tak nie je premiľčaný ani v 10-ročnej objektívnej premiľčacej dobe.

87. Vzhľadom na uvedené súd považoval vznesenú námietku premiľčania zo strany žalovaného za nedôvodnú.

88. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

89. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

90. Ďalším žalobou uplatneným nárokom bol nárok na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere č. 8660446 zo dňa 11.9.2008 uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

91. Súd aj v tejto časti žalobe žalobcu, nakoľko uvedenú zmluvnú podmienku možno považovať za neprijateľnú s poukazom na ustanovenie §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Súd poukazuje na skutočnosť, že zmluva a všeobecné podmienky poskytnutia úveru je typickou formulárovou zmluvou, ktorú uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom a teda jednoznačne sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle príslušných ustanovení §52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Citovanú zmluvnú podmienku súd považoval za neprijateľnú, pretože nebola individuálne dohodnutá a súčasne jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor žalobcu ako spotrebiteľa.

92. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru nie sú aktom, ktorý by zaväzoval žalobcu s poukazom na skutočnosť, že tieto nie sú ani podpísané (§ 40 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka; porov. 2Cdo 245/2010), navyše bez platnej inkorporačnej doložky (uvedená drobným písmom v dolnej časti zmluvy).

93. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil

dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Súd poukazuje na to, že celá zmluva o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru, sú na žalovaným predpísaných a predpripravených formulároch - tlačivách, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, sú vopred pripravené, s drobnými písmenami a po dopísaní údajov, resp. konkrétnych čísiel sa podpisujú bez možnosti zmeny zmluvných dojednaní zo strany spotrebiteľa.

94. Z predmetnej úverovej zmluvy ani zo Všeobecných podmienok poskytnutia úveru nevyplýva, za čo má dlžník platiť poplatok, preto absentuje požiadavka jeho určitosť. Spotrebiteľ tak platí za niečo, čo mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pri spotrebiteľských úveroch je pritom nevyhnutné, aby dohodnutými poplatkami sa platilo za skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme.

95. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája. 2010 č. k. AZ 17 U192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene“. Vyšší krajský súd potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (v súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/86/2018 zo dňa 21.8.2018).

96. V danom prípade sa jedná o formulárovú zmluvu, do ktorej sú pri jej uzatváraní dopisované údaje vrátane údajov o „príslušnom poplatku“. Výška poplatku, ktorá je podľa tvrdení samotného žalovaného vo svojej podstate administratívnym poplatkom tvoreným nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy sa evidentne líši v jednotlivých prípadoch a súdu je známe z jeho činnosti, že sa mení v závislosti od výšky istiny úveru. V prejednávanom prípade pri úvere 796,65 eur činil poplatok 681,14 eur, pričom 1/3 z poplatku má predstavovať dohodnutý úrok a zvyšné 2/3 náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný sa týmto pomerne sofistikovaným spôsobom snažil opticky vyvolať dojem nižšej úrokovej sadzby, aj keď v skutočnosti tento administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 454,09 eur (2/3 podľa bodu 13) Všeobecných podmienok poskytnutia úveru) predstavuje 57% z istiny poskytnutého úveru. Celý poplatok vrátane úroku predstavuje 85,50 % istiny poskytnutého úveru, pričom splatnosť úveru bola 12 mesiacov, teda uvedená sadzba by zodpovedala ročnej úrokovej sadzbe.

97. Takáto úroková sadzba by priemernú úrokovú sadzbu obdobných úverov v bankách prevyšovala viac ako 6-násobne, keďže podľa internetovej stránky NBS, v septembri 2008 pri spotrebiteľskom úvere do 1 roka činila priemerná úroková sadzba 14,06% ročne. Išlo by nepochybne o dohodu o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo jej neplatnosť zo zákona s poukazom na §39 a §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

98. V súvislosti s predmetnou neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve už bola obdobná zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú vo viacerých súdnych konaniach, napríklad aj rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/42/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/219/2013 z 21.8.2014, na ktoré rozhodnutia odkazuje žalobca, ale aj v ďalších rozhodnutiach z neskoršieho obdobia, napríklad rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 5Csp/48/2018 z 20. 11. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23Co/53/2019 z 09. 03. 2020 a rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 14.02.2020 č.k. 11Csp/244/2017-238 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/23/2020 z 25.8.2020.

99. Spotrebiteľ by mal platiť administratívne poplatky za skutočne dodané plnenie, pričom predmet administratívneho poplatku musí byť určitý a v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda ide o neprijateľné zmluvné podmienky.

100. Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

101. V danom prípade súd neposudzoval cenu ako jej primeranosť k dodanej službe, ale celú dohodu o cene za poskytnutie úveru, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť za niečo, čo mu nie je dodané (tzv. teória skutočného plnenia vo vyššie cit. rozhodnutí).

102. Tento poplatok je neprijateľný aj z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalovaný bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, keď zaň má zaplatiť poplatok až v rozsahu 57% istiny úveru, keď za poskytnutie úveru spotrebiteľ zaplatí odplatu v podobe úrokov. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, je však nevyhnutné, aby sa ním platilo za skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a bolo tiež v záujme spotrebiteľa. Poplatok má byť úhradou za akúsi administratívnu agendu s úverom spojenú. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Súd v tejto súvislosti opakovane poukazuje aj na vyššie citované Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája. 2010 č. k. AZ 17 U192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné.

103. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. V predmetnom prípade dojednanie o poplatku bolo žalovaným v zmluve predformulované, žalobca nemohol znenie, obsah predmetnej podmienky ovplyvniť. Zmluvná podmienka upravujúca poplatok v bode 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru tak nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka), preto podlieha prieskumu v zmysle § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka.

104. V danom prípade odplatu za poskytnutie úveru predstavuje dojednaný úrok ako cena úveru, a preto nemôže obstať poplatok ani ako ďalšie plnenie toho istého charakteru. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou navyše predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie dodávateľa spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Z neprijateľnej zmluvnej podmienky žalovanému nevznikol nárok na plnenie voči žalobcovi, keďže neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25Co/22/2018 z 30.8.2018).

105. Vzhľadom na uvedené súd vyhovel žalobe žalobcu aj v časti, ktorou sa domáhal vyhlásenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v súlade s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 298 CSP. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013).

106. Súd v závere poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov sporovými stranami predloženými, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

107. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

108. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

109. Žalobca bol v súdnom konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu, preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O konkrétnej výške trov rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.